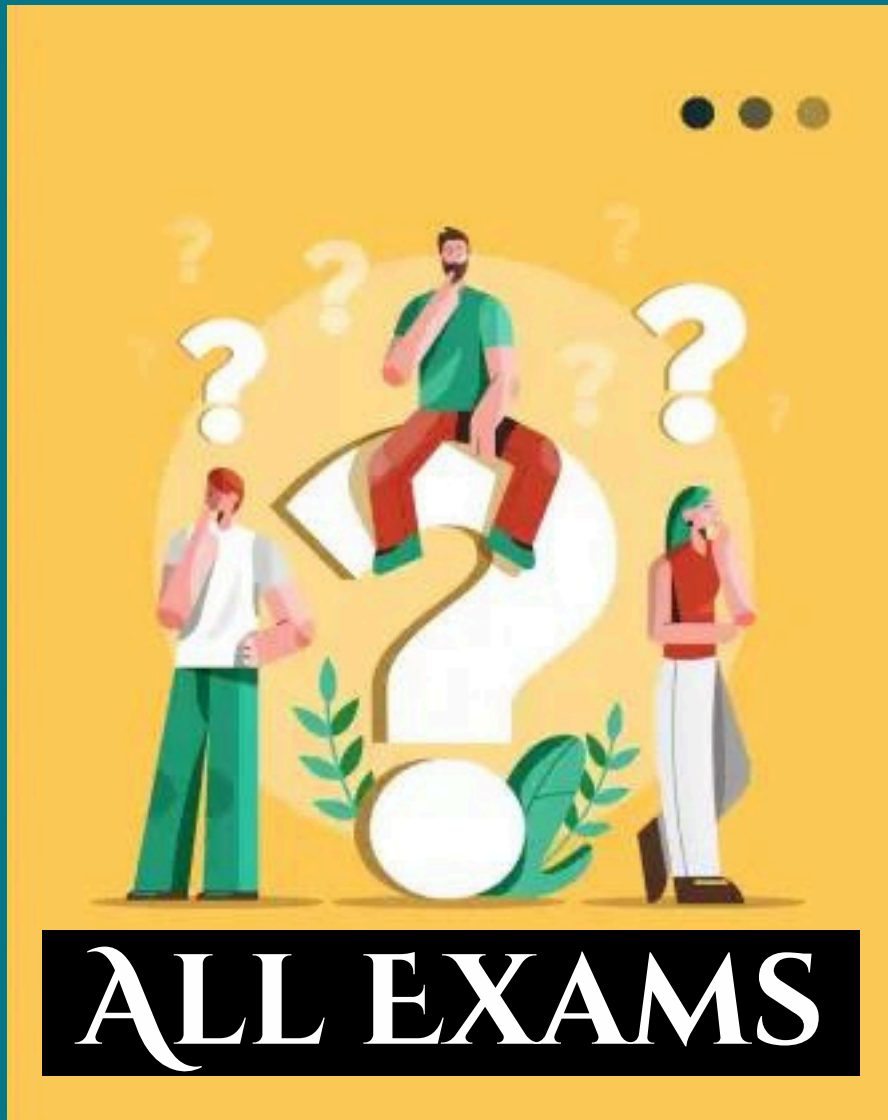

Weekly Quiz Compilation

Download Free PDF

Q.1

"Orcas" बद्दल खालील विधाने विचारात घ्या:

1. ते महासागरीय डॉल्फिन कुटुंबातील सर्वात लहान सदस्य आहेत.
2. ते फक्त आर्क्टिक ते अंटार्क्टिक प्रदेशात आढळतात.

वरीलपैकी किती विधाने बरोबर आहेत/आहेत?

1. फक्त 1
2. फक्त २
3. 1 आणि 2 दोन्ही
4. काहीही नाही

Answer:

D

Sol:

- विधान 1: चुकीचे. ऑर्कस (किलर व्हेल) हे प्रत्यक्षात महासागरातील डॉल्फिन कुटुंबातील सर्वात मोठे सदस्य आहेत.
- विधान 2: चुकीचे. आर्क्टिकपासून अंटार्क्टिकपर्यंत सर्व महासागरांमध्ये ऑर्कस आढळतात, फक्त त्या प्रदेशांपुरते मर्यादित नाही.

Q.2

मुरिया जमातीच्या या पारंपारिक बीज संरक्षण तंत्राचे नाव काय आहे, ज्यामध्ये सियालीची पाने आणि लाकडाची राख वापरली जाते?

1. घोटूल पद्धत
2. डेडा पद्धत
3. अश्वत्त पद्धत
4. सियाली तंत्र

Answer:

B

Sol:

डेडा पद्धत हे मुरिया आदिवासी शेतकरी वापरत असलेले पारंपारिक बियाणे संरक्षण तंत्र आहे. यामध्ये सियालीच्या पानांमध्ये (बौहिनिया वहली) बिया गुंडाळल्या जातात, लाकडाची राख आणि लिंबाच्या पानांचा थर लावला जातो आणि नंतर त्यांना हवाबंद करून " देडा" नावाचे पॅकेज तयार केले जाते. ही पद्धत कीटक आणि जंतांपासून संरक्षण सुनिश्चित करते, ज्यामुळे संचयित बियाणे पाच वर्षांपर्यंत व्यवहार्य राहू शकतात.

Q.3

श्रीलंकेच्या सोनेरी पाठीराख्या असलेल्या बेडकाची प्रजाती नुकतीच कोणत्या देशात पुन्हा शोधण्यात आली, ज्याने दोन राष्ट्रांमधील ऐतिहासिक भूमी पूल सुचवला?

1. भारत
2. मालदीव
3. बांगलादेश
4. म्यानमार

Answer:

A

Sol:

श्रीलंकेन सोनेरी पाठीचा बेडूक नुकताच भारतातील कौडिन्या वन्यजीव अभयारण्यात पुन्हा सापडला. हा शोध भारत आणि श्रीलंका यांच्यातील ऐतिहासिक भू-सेतूच्या सिद्धांताला समर्थन देतो, ज्यामुळे प्रजाती दोन्ही प्रदेशांमध्ये राहू शकतात.

Q.4

श्रीलंकेचा सोनेरी पाठीचा बेडूक रानिडे कुटुंबाचा सदस्य आहे. या कुटुंबात, सोनेरी पाठीच्या बेडकाच्या पुनर्शांथानंतर भारतात गोड्या पाण्यातील बेडकांच्या किती प्रजाती आढळतात?

1. १५
2. १८
3. २०
4. २५

Answer:

C

Sol:

श्रीलंकेच्या सोनेरी पाठीच्या बेडकाच्या पुनर्शोधामुळे, भारतातील गोड्या पाण्यातील बेडकांच्या प्रजातींची संख्या 20 वर पोहोचली आहे. हे देशातील समृद्ध जैवविविधता आणि या अद्वितीय प्रजातींचे संरक्षण करण्यासाठी संवर्धन प्रयत्नांचे महत्त्व अधोरेखित करते.

Q.5

श्रीलंकेच्या सोनेरी पाठीच्या बेडकाचे एक वेगळे शारीरिक वैशिष्ट्य त्याच्या नावाशी संबंधित आहे. या बेडकाच्या प्रजातीचे अद्वितीय वैशिष्ट्य काय आहे ज्यामुळे त्याला "गोल्डन बॅक" मानीकर मिळतो?

1. डोक्यावर सोनेरी डाग
2. डोळ्यांत सोनेरी आयरीस
3. सोनेरी पृष्ठीय त्वचा नमुना
4. सोनेरी टीप असलेली बोटे

Answer:

C

Sol:

श्रीलंकेच्या सोनेरी पाठीच्या बेडकाला त्याच्या आकर्षक सोनेरी पृष्ठीय त्वचेच्या नमुन्यासाठी हे नाव देण्यात आले आहे, जे त्याला इतर बेडक प्रजातींपेक्षा वेगळे करते आणि ते सहजपणे ओळखता येते. या अद्वितीय वैशिष्ट्यामुळे संशोधक आणि वन्यजीव प्रेमींमध्ये प्रजातींचे आकर्षण वाढले आहे.

Q.6

सध्या कोणत्या देशाचे न्यू कॅलेडोनियावर सार्वभौमत्व आहे, ज्यामुळे तो परदेशी प्रदेश बनला आहे?

1. युनायटेड किंगडम
2. युनायटेड स्टेट्स
3. फ्रान्स
4. ऑस्ट्रेलिया

Answer:

C

Sol:

न्यू कॅलेडोनिया हा फ्रान्सचा एक परदेशी प्रदेश आहे, जो 1853 पासून फ्रेंच राजवटीत आहे. स्वातंत्र्यासाठी चळवळी झाल्या असल्या तरी, हा प्रदेश फ्रेंच प्रजासत्ताकचा एक भाग आहे, तेथील नागरिकांनी फ्रेंच राष्ट्रीयत्व धारण केले आहे आणि फ्रेंच निवडणुकांमध्ये भाग घेतला आहे.

Q.7

खालीलपैकी कोणता देश न्यू कॅलेडोनियाच्या सीमेवर आहे, जो त्याच्या भौगोलिक आणि आर्थिक परिदृश्यावर प्रभाव टाकतो?

1. ऑस्ट्रेलिया आणि वानुआतू
2. पापुआ न्यू गिनी आणि फिजी
3. न्यूझीलंड आणि टॉगा
4. इंडोनेशिया आणि सोलोमन बेटे

Answer:

A

Sol:

न्यू कॅलेडोनिया पश्चिमेला ऑस्ट्रेलिया आणि ईशान्येला वानुआतूच्या सीमेला लागून आहे, हे दोन्ही फ्रेंच प्रदेशाचे महत्वाचे प्रादेशिक भागीदार आहेत. हे शेजारी देश न्यू कॅलेडोनियाच्या राजकीय, आर्थिक आणि सांस्कृतिक गतीशीलतेला आकार देण्यात भूमिका बजावतात, तसेच या प्रदेशातील समृद्ध जैवविविधता आणि अद्वितीय पर्यावरणामध्ये योगदान देतात.

Q.8

प्रोजेक्ट एस्ट्राचा प्राथमिक फोकस कोणता आहे, जो त्यास सध्याच्या AI प्रणालींपासून वेगळे करतो?

1. रिअल-टाइम भाषा अनुवाद
2. मल्टीमोडल माहिती प्रक्रिया
3. प्रगत सायबर सुरक्षा उपाय
4. ब्लॉकचेन तंत्रज्ञान एकत्रीकरण

Answer:

B

Sol:

प्रोजेक्ट एस्ट्रा एआय सहाय्यक विकसित करण्यावर लक्ष केंद्रित करते जे मल्टीमोडल माहितीवर प्रक्रिया करू शकतात, त्यांना वापरकर्ते कोणत्या संदर्भातील आहेत हे समजून घेण्यास आणि अधिक नैसर्गिकरित्या संवाद साधण्याची परवानगी देतात. भाषण, दृष्टी, मजकूर आणि मेमरी क्षमतांचा समावेश करून, Astra चा उद्देश मानव आणि AI प्रणालींमध्ये अधिक अंतर्जानी आणि अखंड संवाद निर्माण करणे आहे.

Q.9

Google च्या प्रोजेक्ट **Astra** चे उद्दिष्ट प्रगत सहाय्यक तयार करण्यासाठी विविध **AI** मॉडेल्स आणि तंत्रज्ञान एकत्रित करणे आहे. कोणते मॉडेल किंवा तंत्रज्ञान प्रामुख्याने अॅस्ट्रामध्ये प्रभावी क्षमता सक्षम करण्यासाठी वापरले जाते?

1. मिथुन मॉडेल
2. OpenAI चे GPT-4
3. BERT
4. टेन्सरफ्लो

Answer:

A

Sol:

Google च्या जेमिनी मॉडेल्सवर आधारित, Project Astra AI सहाय्यकांचे भविष्य एकस्प्लोर करण्यासाठी त्यांच्या क्षमतांचा लाभ घेते. जेमिनी मॉडेल्स, ज्यामध्ये फ्लॅश आणि जेम्मा समाविष्ट आहेत, रिअल-टाइम, मल्टीमोडल परस्परसंवाद सक्षम करतात आणि Astra च्या भाषण, दृष्टी, मजकूर आणि मेमरी वैशिष्ट्यांचा पाया प्रदान करतात.

Q.10

त्यांच्या जैविक वैशिष्ट्यांवर आणि वागणुकीवर आधारित, व्हेलच्या क्रमवारीत ऑर्कास कोणत्या गटाशी संबंधित आहेत?

1. बालीन व्हेल
2. स्पर्म व्हेल

3. चोचीचे व्हेल
4. दात असलेले व्हेल

Answer:

D

Sol:

ऑर्कासचे दात असलेले व्हेल म्हणून वर्गीकरण केले जाते, दातांची उपस्थिती (बॅलीन प्लेट्सच्या विरुद्ध) आणि शिकार आणि संप्रेषणासाठी त्यांचा इकोलोकेशनचा वापर करून वैशिष्ट्यीकृत गट. दात असलेल्या व्हेल गटातील इतर सदस्यांमध्ये डॉल्फिन, पोर्पीडसेस आणि पायलट व्हेल यांचा समावेश होतो. हे वर्गीकरण इतर व्हेल प्रजातींपासून वेगळे करून, इतर दात असलेल्या व्हेलसह ऑर्कास सामायिक केलेल्या शारीरिक गुणधर्म आणि वर्तनातील समानता हायलाइट करते.

Q.11

कोणत्या वर्षी या ऐतिहासिक व्यक्तीला ओळखण्यासाठी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळाचे अधिकृतपणे नामकरण करण्यात आले, जे शहर आणि प्रदेशाचा समृद्ध वारसा प्रतिबिंबित करते?

1. 1995
2. 1999
3. 2005
4. 2009

Answer:

B

Sol:

17 व्या शतकातील मराठा साम्राज्याचे शासक छत्रपती शिवाजी महाराज (1630-1680) यांना श्रद्धांजली वाहण्यासाठी 1999 मध्ये विमानतळाचे नाव सहार विमानतळावरून छत्रपती शिवाजी आंतरराष्ट्रीय विमानतळ असे करण्यात आले. 30 ऑगस्ट 2018 रोजी नावाला "महाराज" जोडण्यात आले, ज्यामुळे विमानतळाच्या नावाच्या ऐतिहासिक महत्त्वावर जोर देण्यात आला. विमानतळाचे स्थान विलेपार्ले पूर्वतील सांताक्रूझ आणि सहार गावाच्या उपनगरांमध्ये पसरलेले आहे.

Q.12

2021 पर्यंत, भारतातील कोणत्या राज्यात सर्वाधिक दस्तऐवजीकरण केलेले खारफुटीचे ठिकाण आहेत?

1. पश्चिम बंगाल
2. आंध्र प्रदेश
3. गुजरात
4. महाराष्ट्र

Answer:

D

Sol:

पर्यावरण, वने आणि हवामान बदल मंत्रालयाच्या (MoEF&C(c) 2020-21 च्या वार्षिक अहवालानुसार, महाराष्ट्र हे सर्वात जास्त दस्तऐवजीकरण केलेल्या खारफुटीच्या स्थळांची संख्या असलेले राज्य आहे, ज्यात 10 स्थळांचा अभिमान आहे. हे जतन करण्यासाठी राज्याची बांधिलकी अधोरेखित करते आणि या मौल्यवान इकोसिस्टमचे संरक्षण करणे.

Q.13

पर्यावरण, वने आणि हवामान बदल मंत्रालयाच्या (MoEF&C(c) अहवालानुसार, २०२१ पर्यंत, भारतातील दस्तऐवजीकरण केलेल्या खारफुटीच्या स्थळांची संख्या कोणत्या राज्यात दुसऱ्या क्रमांकावर आहे?

1. ओडिशा
2. केरळ
3. अहवालानुसार, २०२१ पर्यंत, भारतातील दस्तऐवजीकरण केलेल्या खारफुटीच्या स्थळांची संख्या कोणत्या राज्यात दुसऱ्या क्रमांकावर आहे?
(a) ओडिशा
(b) केरळ
(c) आंध्र प्रदेश
4. तामिळनाडू

Answer:

A

Sol:

2020-21 च्या MoEF&CC अहवालात एकूण 7 साईट्ससह, भारतातील दस्तऐवजीकरण केलेल्या खारफुटीच्या साईट्सची दुसरी-सर्वोच्च संख्या असलेले ओडिशा हे राज्य म्हणून ओळखले जाते. किनारपट्टी संरक्षण आणि जैवविविधता संवर्धनासाठी आवश्यक असलेल्या खारफुटीच्या परिसंस्थेचे संरक्षण आणि व्यवस्थापन करण्यासाठी हे राज्याचे समर्पण दर्शवते.

Q.14

अॅनिमिया मुक्त भारत रणनीती अंतर्गत करण्यात येत असलेल्या हस्तक्षेपांच्या संदर्भात खालील विधानांचा विचार करा:

1. हे प्रीस्कूल मुले, पौगंडावस्थेतील आणि गर्भवती महिलांसाठी रोगप्रतिबंधक कॅल्शियम पूरक पुरवते.
2. हे बाळंतपणाच्या वेळी विलंबित कॉर्ड क्लॅम्पिंगसाठी मोहीम चालवते.
3. हे मुलांना आणि किशोरवयीन मुलांसाठी नियतकालिक जंत प्रदान करते.
4. हे मलेरिया, हिमोग्लोबिनोपॅथी आणि फ्लोरोसिसवर विशेष लक्ष केंद्रित करून स्थानिक भागातील अशक्तपणाची गैर-पोषण कारणे संबोधित करते.

वरील विधानांपैकी किती विधाने बरोबर आहेत?

1. फक्त एक
2. फक्त दोन
3. फक्त तीन
4. चारही

Answer:

C

Sol:

अशक्तपणा मुक्त भारत हस्तक्षेप:
रोगप्रतिबंधक लोह आणि फॉलिक ऍसिड सप्लिमेंटेशन: कॅल्शियम सप्लिमेंटेशन एवजी मुले, पौगंडावस्थेतील, पुनरुत्पादक वयातील स्त्रिया आणि गर्भवती महिलांना, अॅनिमियाची पर्वा न करता प्रदान केले जाते.
आहारातील वैविध्य: प्रमाण, वारंवारता आणि अन्नाच्या बळकटीकरणातील बदलांसह आहारातील विविधीकरणाद्वारे

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

लोहयुक्त, प्रथिने-समृद्ध आणि व्हिटॅमिन सी-समृद्ध खाद्यपदार्थांचे सेवन वाढविण्यास प्रोत्साहन देते.

विलंबित कॉर्ड क्लॅम्पिंग आणि स्तनपानाची लवकर सुरुवात: सर्व आरोग्य सुविधा प्रसूतीमध्ये विलंबित कॉर्ड क्लॅम्पिंग (किमान 3 मिनिटे किंवा कॉर्ड स्पंदन थांबेपर्यंत) सरावास प्रोत्साहन देते, त्यानंतर जन्माच्या 1 तासाच्या आत स्तनपान लवकर सुरु केले जाते.

द्वि-वार्षिक सामूहिक जंतनाशक: राष्ट्रीय जंतनाशक दिन (ND(d)) कार्यक्रमांतर्गत दरवर्षी 1-19 वर्षे वयोगटातील मुलांसाठी आयोजित केले जाते.

महिलांसाठी जंतनाशक: एनडीडी धोरणाचा भाग म्हणून पुनरुत्पादक वयाच्या महिला आणि गर्भवती महिलांसाठी जंतनाशक समाकलित करते.

पौष्टिक नसलेल्या कारणांना संबोधित करणे: मलेरिया, हिमोग्लोबिनोपॅथी आणि फ्लोरोसिस यासह स्थानिक भागातील ॲनिमियाच्या पोषण नसलेल्या कारणांवर लक्ष केंद्रित करणे.

Q.15

पन्हाळा किल्ला महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्ह्यात आहे, जो इतिहासप्रेमींसाठी एक आवश्यक स्थळ आहे?

1. पुणे
2. नाशिक
3. सातारा
4. कोल्हापूर

Answer:

D

Sol:

पन्हाळा किल्ला, ज्याला पन्हाळगड किंवा पन्हाल्ला असेही म्हणतात, हा महाराष्ट्रातील कोल्हापूर जिल्ह्यात कोल्हापूर शहराच्या वायव्येस सुमारे 20 किलोमीटर अंतरावर आहे. आश्चर्यकारक सह्याद्रीच्या पर्वतरांगांमध्ये वसलेला हा किल्ला जगभरातील पर्यटक आणि इतिहासप्रेमींना आकर्षित करणारा एक आकर्षक इतिहास आहे.

Q.1

इराणचे राष्ट्राध्यक्ष इब्राहिम रायसी यांना घेऊन जाणारे अपघातग्रस्त हेलिकॉप्टर शोधण्यासाठी कोणत्या संस्थेने जलद प्रतिसाद मॅपिंग सेवा सक्रिय केली?

1. नॅशनल एरोनॉटिक्स आणि स्पेस ॲडमिनिस्ट्रेशन
2. नॉर्थ अटलांटिक ट्रीटी ऑर्गनायझेशन
3. युरोपियन युनियन
4. चीनची BeiDou नेव्हिगेशन उपग्रह प्रणाली

Answer:

C

Sol:

- इराणचे राष्ट्राध्यक्ष इब्राहिम रायसी यांना घेऊन जाणारे हेलिकॉप्टर नुकतेच पूर्व अझरबैजान प्रांतात कोसळले.
- हेलिकॉप्टर शोधण्यासाठी अनेक यंत्रणांचे प्रयत्न सुरु आहेत.
- युरोपियन युनियनने त्याची कोपर्निकस ईएमएस जलद प्रतिसाद मॅपिंग सेवा सक्रिय केली.
- कोपर्निकस EMS हा आपत्कालीन प्रतिसाद आणि आपत्ती जोखीम व्यवस्थापनाच्या समर्थनार्थ भौगोलिक माहिती प्रदान करणारा युरोपियन युनियन कार्यक्रम आहे.
- हा कोपर्निकस पृथ्वी निरीक्षण कार्यक्रमाचा एक भाग आहे.
- मुख्य सेवा:
- रॅपिड मॅपिंग: आपत्कालीन प्रतिसादासाठी आपत्तीच्या काही तासांत किंवा दिवसांत भौगोलिक माहिती प्रदान करते.
- जोखीम आणि पुनर्प्राप्ती मॅपिंग: आपत्ती सज्जता, पुनर्प्राप्ती आणि जोखीम कमी करण्यासाठी तपशीलवार नकाशे आणि विश्लेषण ऑफर करते.
- पूर्व चेतावणी प्रणाली: युरोपियन आणि ग्लोबल फ्लड अवेअरनेस सिस्टम (EFAS आणि GloFAS), युरोपियन फॉरेस्ट फायर इन्फॉर्मेशन सिस्टम (EFFIS), आणि दुष्काळ वेधशाळा (EDO) समाविष्ट आहे.

Q.2

कोपर्निकस आपत्कालीन व्यवस्थापन सेवा (EMS) चा उद्देश काय आहे?

1. आपत्तींमध्ये आर्थिक मदत देणे
2. आपत्कालीन प्रतिसाद आणि आपत्ती जोखीम व्यवस्थापनासाठी भौगोलिक माहिती प्रदान करणे
3. आंतरराष्ट्रीय बचाव प्रयत्नांचे समन्वय साधणे
4. जागतिक आरोग्य संकटांचे व्यवस्थापन करणे

Answer:

B

Sol:

- इराणचे राष्ट्राध्यक्ष इब्राहिम रायसी यांना घेऊन जाणारे हेलिकॉप्टर नुकतेच पूर्व अझरबैजान प्रांतात कोसळले.
- हेलिकॉप्टर शोधण्यासाठी अनेक यंत्रणांचे प्रयत्न सुरू आहेत.
- युरोपियन युनियनने त्याची कोपर्निकस ईएमएस जलद प्रतिसाद मॅपिंग सेवा सक्रिय केली.
- कोपर्निकस EMS हा आपत्कालीन प्रतिसाद आणि आपती जोखीम व्यवस्थापनाच्या समर्थनार्थ भौगोलिक माहिती प्रदान करणारा युरोपियन युनियन कार्यक्रम आहे.
- हा कोपर्निकस पृथ्वी निरीक्षण कार्यक्रमाचा एक भाग आहे.
- मुख्य सेवा:
- रॅपिड मॅपिंग: आपत्कालीन प्रतिसादासाठी आपतीच्या काही तासांत किंवा दिवसांत भौगोलिक माहिती प्रदान करते.
- जोखीम आणि पुनर्प्राप्ती मॅपिंग: आपती सज्जता, पुनर्प्राप्ती आणि जोखीम कमी करण्यासाठी तपशीलवार नकाशे आणि विश्लेषण ऑफर करते.
- पूर्व चेतावणी प्रणाली: युरोपियन आणि ग्लोबल फ्लड अवेअरनेस सिस्टम (EFAS आणि GloFAS), युरोपियन फॉरेस्ट फायर इन्फॉर्मेशन सिस्टम (EFFIS), आणि दुष्काळ वेधशाळा (EDO) समाविष्ट आहे.

Q.3

कोणत्या संस्थेने **R21/Matrix-M** मलेरिया लस विकसित केली?

1. ऑक्सफर्ड विद्यापीठातील जेनर संस्था
2. भारतीय वैद्यकीय संशोधन परिषद (ICMR)
3. रोग नियंत्रण आणि प्रतिबंध केंद्र (CDC)
4. राष्ट्रीय आरोग्य संस्था (NIH)

Answer:

A

Sol:

- सीरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया (SII) ने आफ्रिकेला 'R21/Matrix-M' मलेरिया लसीची निर्यात सुरू केल्याची घोषणा केली आहे, ज्यामुळे रोगाविरुद्धच्या जागतिक लढ्यात योगदान दिले आहे.
- लहान मुलांमध्ये मलेरिया रोखण्यासाठी मलेरियाची नवीन लस मंजूर करण्यात आली आहे.
- RTS,S/AS01 लसीनंतर WHO ने शिफारस केलेली ही दुसरी

मलेरिया लस आहे.

- ऑक्सफर्ड विद्यापीठातील जेनर इन्स्टिट्यूट आणि सीरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया यांनी विकसित केले आहे.
- युरोपियन आणि विकसनशील देश क्लिनिकल ट्रायल्स पार्टनरशिप (EDCTP), वेलकम ट्रस्ट आणि युरोपियन इन्व्हेस्टमेंट बँक (EIB) द्वारे समर्थित.

Q.4

जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) सर्वप्रथम कोणत्या मलेरियाच्या लसीची शिफारस केली होती?

1. R21/Matrix-M
2. RTS,S/AS01
3. बीसीजी लस
4. MMR लस

Answer:

B

Sol:

- सीरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया (SII) ने आफ्रिकेला 'R21/Matrix-M' मलेरिया लसीची निर्यात सुरू केल्याची घोषणा केली आहे, ज्यामुळे रोगाविरुद्धच्या जागतिक लढ्यात योगदान दिले आहे.
- लहान मुलांमध्ये मलेरिया रोखण्यासाठी मलेरियाची नवीन लस मंजूर करण्यात आली आहे.
- RTS,S/AS01 लसीनंतर WHO ने शिफारस केलेली ही दुसरी मलेरिया लस आहे.
- ऑक्सफर्ड विद्यापीठातील जेनर इन्स्टिट्यूट आणि सीरम इन्स्टिट्यूट ऑफ इंडिया यांनी विकसित केले आहे.
- युरोपियन आणि विकसनशील देश क्लिनिकल ट्रायल्स पार्टनरशिप (EDCTP), वेलकम ट्रस्ट आणि युरोपियन इन्व्हेस्टमेंट बँक (EIB) द्वारे समर्थित.

Q.5

भारतातील गंभीर वाघांचे अधिवास कोणत्या कायद्यानुसार नियुक्त केले जातात?

1. 1980 चा वन संवर्धन कायदा

2. 1986 चा पर्यावरण संरक्षण कायदा
3. 1972 चा वन्यजीव संरक्षण कायदा
4. राष्ट्रीय जैवविविधता कायदा 2002

Answer:

C

Sol:

- गंभीर व्याघ्र अधिवास, ज्याला कोर क्षेत्र म्हणूनही ओळखले जाते, हे भारतातील 1972 च्या वन्यजीव संरक्षण कायद्यानुसार नियुक्त केलेले कायदेशीररित्या संरक्षित क्षेत्र आहे.
- वाघांच्या लोकसंख्येचे अस्तित्व आणि पुनर्प्राप्तीसाठी हे महत्त्वपूर्ण आहे.
- उद्देश: सीटीएचचे प्राथमिक उद्दिष्ट वाघ आणि त्यांच्या अधिवासांचे दीर्घकालीन संरक्षण सुनिश्चित करणे हा आहे जेथे मानवी क्रियाकलाप प्रतिबंधित आहेत.
- ओळख: CTH ची ओळख वैज्ञानिक निकषांवर आधारित आहे जसे की
 - वाघांची उपस्थिती,
 - शिकार उपलब्धता,
 - निवास गुणवत्ता, आणि
 - वाघांच्या इतर अधिवासांशी संपर्क.
- व्यवस्थापन: CTH चे व्यवस्थापन संबंधित राज्याच्या वनविभागांद्वारे राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरण (NTCA) च्या पाठिंब्याने संरक्षण उपाय लागू करण्यासाठी आणि मानव-वन्यजीव संघर्ष व्यवस्थापित करण्यासाठी केले जाते.
- गावांचे पुनर्स्थापना: अतिक्रमण क्षेत्र निर्माण करण्यासाठी, सीटीएचमधील गावे स्थलांतरित केली जाऊ शकतात. हे गावकऱ्यांच्या संमतीने केले जाते आणि त्यांच्या उपजीविकेवर विपरित परिणाम होणार नाही याची खात्री करण्यासाठी भरपाई पॅकेजचा समावेश आहे.
- अपमानित क्षेत्रे: हे सीटीएच अंतर्गत क्षेत्र आहेत जेथे वाघ आणि त्यांच्या शिकारांना कमीतकमी त्रास होऊ नये यासाठी संसाधने काढणे आणि पर्यटनासह कोणत्याही मानवी क्रियाकलापांना परवानगी नाही.
- बफर झोन: CTH च्या आजूबाजूला, बफर झोन स्थापित केले जातात जेथे मर्यादित मानवी क्रियाकलापांना परवानगी आहे. हे क्षेत्र मानवी वस्ती आणि मुख्य वाघांच्या अधिवासांमधील संक्रमण क्षेत्र म्हणून काम करतात.

Q.6

गंभीर वाघांच्या अधिवासाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी राज्याच्या वन विभागांना कोणती संस्था मदत करते?

1. केंद्रीय प्राणीसंग्रहालय प्राधिकरण
2. भारतीय वन्यजीव संस्था
3. राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरण (NTCA)
4. भारतीय वनीकरण संशोधन आणि शिक्षण परिषद

Answer:

C

Sol:

- गंभीर व्याघ्र अधिवास, ज्याला कोर क्षेत्र म्हणूनही ओळखले जाते, हे भारतातील 1972 च्या वन्यजीव संरक्षण कायद्यानुसार नियुक्त केलेले कायदेशीररित्या संरक्षित क्षेत्र आहे.
- वाघांच्या लोकसंख्येचे अस्तित्व आणि पुनर्प्राप्तीसाठी हे महत्त्वपूर्ण आहे.
- उद्देश: सीटीएचचे प्राथमिक उद्दिष्ट वाघ आणि त्यांच्या अधिवासांचे दीर्घकालीन संरक्षण सुनिश्चित करणे हा आहे जेथे मानवी क्रियाकलाप प्रतिबंधित आहेत.
- ओळख: CTH ची ओळख वैज्ञानिक निकषांवर आधारित आहे जसे की
 - वाघांची उपस्थिती,
 - शिकार उपलब्धता,
 - निवास गुणवत्ता, आणि
 - वाघांच्या इतर अधिवासांशी संपर्क.
- व्यवस्थापन: CTH चे व्यवस्थापन संबंधित राज्याच्या वनविभागांद्वारे राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरण (NTCA) च्या पाठिंब्याने संरक्षण उपाय लागू करण्यासाठी आणि मानव-वन्यजीव संघर्ष व्यवस्थापित करण्यासाठी केले जाते.
- गावांचे पुनर्स्थापना: अतिक्रमण क्षेत्र निर्माण करण्यासाठी, सीटीएचमधील गावे स्थलांतरित केली जाऊ शकतात. हे गावकऱ्यांच्या संमतीने केले जाते आणि त्यांच्या उपजीविकेवर विपरित परिणाम होणार नाही याची खात्री करण्यासाठी भरपाई पॅकेजचा समावेश आहे.
- अपमानित क्षेत्रे: हे सीटीएच अंतर्गत क्षेत्र आहेत जेथे वाघ आणि त्यांच्या शिकारांना कमीतकमी त्रास होऊ नये यासाठी संसाधने काढणे आणि पर्यटनासह कोणत्याही मानवी क्रियाकलापांना परवानगी नाही.
- बफर झोन: CTH च्या आजूबाजूला, बफर झोन स्थापित केले जातात जेथे मर्यादित मानवी क्रियाकलापांना परवानगी आहे. हे क्षेत्र मानवी वस्ती आणि मुख्य वाघांच्या अधिवासांमधील संक्रमण क्षेत्र म्हणून काम करतात.

Q.7

स्मॉल इंडस्ट्रीज डेव्हलपमेंट बँक ऑफ इंडिया (SIDBI) कोणत्या अधिकारक्षेत्रात काम करते?

1. अर्थ मंत्रालय
2. वाणिज्य मंत्रालय
3. एमएसएमई मंत्रालय
4. कॉर्पोरेट व्यवहार मंत्रालय

Answer:

A

Sol:

- भारतीय लघु उद्योग विकास बँक (SIDBI):
- स्थापना: 2 एप्रिल 1990, भारतीय संसदेच्या कायद्यानुसार
- उद्देश: सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग (MSME) क्षेत्राला प्रोत्साहन, वित्तपुरवठा आणि विकासासाठी प्रमुख वित्तीय संस्था
- अधिकार क्षेत्र: अर्थ मंत्रालय
- प्रारंभिक निगमन: इंडस्ट्रियल डेव्हलपमेंट बँक ऑफ इंडिया (IDBI) ची पूर्ण मालकीची उपकंपनी
- सध्याची मालकी: भारत सरकार (GoI) आणि केंद्र सरकारच्या मालकीच्या किंवा नियंत्रित 22 इतर संस्था/PSB/विमा कंपन्यांकडे असलेले शेअर्स
- मुख्यालय: लखनौ, उत्तर प्रदेश
- कार्ये:
- तंत्रज्ञान आणि नाविन्यपूर्ण उत्पादनांच्या वाढीसाठी, विपणनासाठी, विकासासाठी आणि व्यापारीकरणासाठी निधी मिळविण्यात एमएसएमईना मदत करते
- विविध व्यवसायांच्या वैयक्तिक गरजा पूर्ण करण्यासाठी अनेक योजना आणि आर्थिक सेवा आणि उत्पादने ऑफर करते

Q.8

स्मॉल इंडस्ट्रीज डेव्हलपमेंट बँक ऑफ इंडिया (SIDBI) चे मुख्यालय कोठे आहे?

1. नवी दिल्ली
2. मुंबई
3. लखनौ
4. कोलकाता

Answer:

C

Sol:

- भारतीय लघु उद्योग विकास बँक (SIDBI):
- स्थापना: 2 एप्रिल 1990, भारतीय संसदेच्या कायद्यानुसार
- उद्देश: सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग (MSME) क्षेत्राला प्रोत्साहन, वित्तपुरवठा आणि विकासासाठी प्रमुख वित्तीय संस्था
- अधिकार क्षेत्र: अर्थ मंत्रालय
- प्रारंभिक निगमन: इंडस्ट्रियल डेव्हलपमेंट बँक ऑफ इंडिया (IDBI) ची पूर्ण मालकीची उपकंपनी
- सध्याची मालकी: भारत सरकार (GoI) आणि केंद्र सरकारच्या मालकीच्या किंवा नियंत्रित 22 इतर संस्था/PSB/विमा कंपन्या यांच्याकडे असलेले शेअर्स
- मुख्यालय: लखनौ, उत्तर प्रदेश
- कार्ये:
- तंत्रज्ञान आणि नाविन्यपूर्ण उत्पादनांच्या वाढीसाठी, विपणनासाठी, विकासासाठी आणि व्यापारीकरणासाठी निधी मिळविण्यात एमएसएमईना मदत करते
- विविध व्यवसायांच्या वैयक्तिक गरजा पूर्ण करण्यासाठी अनेक योजना आणि आर्थिक सेवा आणि उत्पादने ऑफर करते

Q.9

WHO च्या बॅक्टेरियल पॅथोजेन्स प्रायॉरिटी लिस्ट (BPPL) चा मुख्य उद्देश काय आहे?

1. प्रतिजैविकांच्या प्रतिकारामुळे सार्वजनिक आरोग्यासाठी सर्वात मोठा धोका निर्माण करणारे जिवाणू रोगजनक ओळखणे
2. प्रतिजैविकांच्या वापरास प्रोत्साहन देणे
3. विषाणूंचे त्यांच्या प्रतिकारशक्तीवर आधारित वर्गीकरण करणे
4. सर्व जिवाणू संसर्गासाठी नवीन प्रतिजैविक विकसित करणे

Answer:

A

Sol:

- WHO ची नवीनतम बॅक्टेरियल पॅथोजेन्स प्रायॉरिटी लिस्ट (BPPL) क्रिटिकल प्रायॉरिटी पॅथोजेन्समुळे निर्माण होणारे मोठे जागतिक धोके हायलाइट करते.
- या रोगजनकांचा भार जास्त असतो, ते उपचारांना प्रतिकार करतात आणि इतर जीवाणूंना प्रतिकार करतात.

Weekly Quiz Compilation | Download Free PDF

- यादीमध्ये शेवटच्या रिसॉर्ट प्रतिजैविकांना प्रतिरोधक ग्राम-नकारात्मक बॅक्टेरिया समाविष्ट आहेत.
 - यात प्रतिजैविक रिफाॅम्पिसिनला प्रतिरोधक मायकोबॅक्टेरियम ट्यूबरक्युलोसिस देखील आहे.
 - यादी प्रतिजैविक-प्रतिरोधक जीवाणूंच्या 15 कुटुंबांचे तीन प्राधान्य स्तरांमध्ये वर्गीकरण करते: गंभीर, उच्च आणि मध्यम.
 - उद्देश: BPPL ची रचना प्रतिजैविकांच्या प्रतिकारामुळे सार्वजनिक आरोग्यासाठी सर्वात मोठा धोका असलेल्या जीवाणूजन्य रोगजनकांना ओळखण्यासाठी करण्यात आली आहे.
 - मूळ: जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) 2017 मध्ये विकसित केले.
- निवडीचे निकष:
- प्रतिकार पातळी,
 - मृत्यू दर,
 - समाजातील प्रसार,
 - आरोग्य सेवा ओझे, आणि
 - प्रतिकार पसरवण्याची क्षमता.

Q.10

बीपीपीएलमध्ये प्रतिजैविक-प्रतिरोधक जीवाणूंची किती कुटुंबे वर्गीकृत आहेत?

1. 10
2. 12
3. 15
4. 18

Answer:

C

Sol:

- WHO ची नवीनतम बॅक्टेरियल पॅथोजेन्स प्रायॉरिटी लिस्ट (BPPL) क्रिटिकल प्रायॉरिटी पॅथोजेन्समुळे निर्माण होणारे मोठे जागतिक धोके हायलाइट करते.
- या रोगजनकांचा भार जास्त असतो, ते उपचारांना प्रतिकार करतात आणि इतर जीवाणूंना प्रतिकार करतात.
- या यादीमध्ये अंतिम उपाय प्रतिजैविकांना प्रतिरोधक ग्राम-नकारात्मक बॅक्टेरिया समाविष्ट आहेत.
- यात प्रतिजैविक रिफाॅम्पिसिनला प्रतिरोधक मायकोबॅक्टेरियम ट्यूबरक्युलोसिस देखील आहे.
- यादी प्रतिजैविक-प्रतिरोधक जीवाणूंच्या 15 कुटुंबांचे तीन प्राधान्य स्तरांमध्ये वर्गीकरण करते: गंभीर, उच्च आणि मध्यम.

- उद्देश: BPPL ची रचना प्रतिजैविकांच्या प्रतिकारामुळे सार्वजनिक आरोग्यासाठी सर्वात मोठा धोका असलेल्या जीवाणूजन्य रोगजनकांना ओळखण्यासाठी करण्यात आली आहे.
 - मूळ: जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) 2017 मध्ये विकसित केले.
- निवडीचे निकष:
- प्रतिकार पातळी,
 - मृत्यू दर,
 - समाजातील प्रसार,
 - आरोग्य सेवा ओझे, आणि
 - प्रतिकार पसरवण्याची क्षमता.

Q.11

सचिन सर्जेराव खिलारीने कोणत्या स्पर्धेत सुवर्णपदकाचे रक्षण केले?

1. पुरुषांची भालाफेक F46 श्रेणी
2. पुरुषांची डिस्कस थ्रो F46 श्रेणी
3. पुरुषांचा शॉट पुट F46 श्रेणी
4. पुरुषांची लांब उडी F46 श्रेणी

Answer:

C

Sol:

- महाराष्ट्राच्या सचिन सर्जेराव खिलारीने जागतिक पॅरा अॅथलेटिक्स चॅम्पियनशिपमध्ये आपल्या सुवर्णपदकाचा यशस्वी बचाव केला.
- खेळ: पॅरा अॅथलेटिक्स
- इव्हेंट: पुरुषांचा शॉट पुट F46 श्रेणी
- उल्लेखनीय कामगिरी:
- जागतिक पॅरा अॅथलेटिक्स चॅम्पियनशिपमध्ये आपल्या सुवर्णपदकाचा बचाव केला
- पुरुषांच्या शॉटपुट F46 प्रकारात आशियाई विक्रम प्रस्थापित केला
- महत्त्व: जागतिक पॅरा अॅथलेटिक्स चॅम्पियनशिपमध्ये भारताच्या आतापर्यंतच्या सर्वोत्तम कामगिरीमध्ये योगदान
- श्रेणी F46: हे वर्गीकरण अंगविच्छेदनासह वरच्या अंगाची कमतरता असलेल्या एॅथलीट्ससाठी आहे.

Q.12

खालीलपैकी कोणत्या देशाला किर्गिस्तानची सीमा नाही?

1. कझाकस्तान
2. चीन
3. रशिया
4. ताजिकिस्तान

Answer:

C

Sol:

किर्गिस्तान:

- स्थान: मध्य आशिया
- सीमा:
- कझाकस्तान,
- चीन,
- ताजिकिस्तान आणि
- उझबेकिस्तान.
- राजधानी: बिश्केक

Q.13

बाल न्याय मंडळ (JJB) चा प्राथमिक उद्देश काय आहे?

1. सर्व फौजदारी प्रकरणे हाताळणे
2. कायद्याच्या विरोधातील अल्पवयीन मुलांची प्रकरणे हाताळणे
3. अल्पवयीन मुलांचा समावेश असलेली दिवाणी प्रकरणे हाताळणे
4. अल्पवयीन मुलांना शिक्षण देणे

Answer:

B

Sol:

बाल न्याय मंडळ (JJB):

- स्थापना: बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) कायदा,

2000 अंतर्गत

- उद्देश: कायद्याच्या विरोधातील अल्पवयीन मुलांची प्रकरणे हाताळणे
- अधिकारक्षेत्र: अल्पवयीन मुलांशी (18 वर्षांपेक्षा कमी वयाचे) व्यवहार करतात ज्यांच्यावर गुन्हा केल्याचा आरोप आहे
- रचना:
- अध्यक्ष: एक मेट्रोपॉलिटन मॅजिस्ट्रेट किंवा प्रथम श्रेणीचा न्यायदंडाधिकारी
- सदस्य: दोन सामाजिक कार्यकर्ते, त्यापैकी किमान एक महिला असावी
- कार्ये:
- अल्पवयीन गुन्ह्यांची चौकशी
- किशोरांची काळजी, संरक्षण आणि पुनर्वसन सुनिश्चित
- किशोरांना कायदेशीर मदत आणि सहाय्य प्रदान
- प्रकरणांचा नियमित पाठपुरावा आणि निरीक्षण शक्ती:
- अल्पवयीन मुलांना डिस्चार्ज किंवा दोषमुक्त करा
- किशोरांना निरीक्षण गृहात किंवा विशेष गृहांमध्ये पाठवा
- समुपदेशन किंवा समुदाय सेवा ऑर्डर करा
- दत्तक घेण्याची, पालनपोषणाची किंवा प्रायोजकत्वाची शिफारस करा
- तत्वे: शिक्षेऐवजी सुधारणा आणि पुनर्वसन करण्याचे उद्दिष्ट

Q.14

इंग्लिश चॅनल स्विमसाठी पात्र ठरणारी पहिली भारतीय आई म्हणून इतिहास रचण्याची तयारी कोण करत आहे?

1. सुषमा वर्मा
2. तन्वी देवरे
3. स्मृती मानधना
4. श्वेता सिंग

Answer:

B

Sol:

- तन्वी देवरे ही धडाकेबाज इंग्लिश चॅनल स्विमसाठी पात्र ठरणारी पहिली भारतीय आई म्हणून इतिहास रचण्याची तयारी करत आहे.
- तन्वी देवरे ही नाशिकची भारतीय जलतरणपटू आहे.
- इंग्लिश चॅनल स्विम:
- इंग्लिश चॅनल हा 33 किलोमीटरचा मोठा रस्ता आहे.
- हे दक्षिण इंग्लंड आणि उत्तर फ्रान्सला जोडते.

Q.15

मराठी चित्रपट साजरे करण्यासाठी कोणती संस्था मराठी चित्रपट महोत्सवात सहकार्य करत आहे?

1. पुणे आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव
2. भारतीय चित्रपट परिषद
3. हॉलीवूड इंटरनॅशनल फिल्म असोसिएशन
4. भारत सरकारचा चित्रपट विभाग

Answer:

A

Sol:

- अमेरिकेतील कॅलिफोर्निया येथे मराठी चित्रपट महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे.
- या महोत्सवात अनेक मराठी चित्रपटांचे प्रीमियर होणार आहेत.
- नॉर्थ अमेरिकन फिल्म असोसिएशन (NAFA) निर्मित "निर्माल्य," "अथांग" आणि "पायराव" या लघुपटांचेही प्रदर्शन होणार आहे.
- NAFA मराठी चित्रपट महोत्सव हा मराठी चित्रपटांना वाहिलेला पहिला आंतरराष्ट्रीय महोत्सव आहे.
- हे महाराष्ट्र सरकारच्या PIFF (पुणे आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव) च्या सहकार्याने मराठी चित्रपट साजरे करते.